

- Milyen viszony van az alsó és a felső közelítő összegek között?

Tétel. Legyen $f \in K[a, b]$, és t.f.h. $\tau_1, \tau_2 \in \mathcal{F}[a, b]$. Ekkor

1° Ha τ_2 finomabb τ_1 -nél (azaz $\tau_1 \subset \tau_2$), akkor

$$s(f, \tau_1) \leq s(f, \tau_2) \quad \text{és} \quad S(f, \tau_1) \geq S(f, \tau_2),$$

azaz egy felosztás finomításakor az alsó közelítő összeg nem csökkenhet, a felső közelítő összeg pedig nem nőhet.

2° Ha $\tau_1, \tau_2 \in \mathcal{F}[a, b]$ tetszőleges, akkor

$$s(f, \tau_1) \leq S(f, \tau_2),$$

azaz bármely felosztáshoz tartozó alsó közelítő összeg legfeljebb akkora, mint bármely (más) felosztáshoz tartozó felső közelítő összeg.

- Mi a Darboux-féle alsó integrál definíciója?

- Mi a Darboux-féle felső integrál definíciója?

Definíciók. Legyen $f \in K[a, b]$.

1° Az $\{s(f, \tau) \mid \tau \in \mathcal{F}[a, b]\} \neq \emptyset$ halmaz felülről korlátos, ezért $\exists \sup\{s(f, \tau) \mid \tau \in \mathcal{F}[a, b]\} =: I_*(f) \in \mathbb{R}$ (véges).

Az $\boxed{I_*(f)}$ számot az f függvény **Darboux-féle alsó integráljának** nevezzük.

2° Az $\{S(f, \tau) \mid \tau \in \mathcal{F}[a, b]\} \neq \emptyset$ halmaz alulról korlátos, ezért $\exists \inf\{S(f, \tau) \mid \tau \in \mathcal{F}[a, b]\} =: I^*(f) \in \mathbb{R}$ (véges).

$\boxed{I^*(f)}$ az f függvény **Darboux-féle felső integrálja**.

Világos, hogy $I_*(f)$ és $I^*(f)$ minden $f \in K[a, b]$ függvényre létezik és

$$I_*(f) \leq I^*(f) \quad (\forall f \in K[a, b]).$$

- Mikor nevez egy függvényt Riemann-integrálhatónak?
- Hogyan értelmezi egy függvény határozott (vagy Riemann-)integrálját?

Definíció A.m.h. az $f \in K[a, b]$ függvény **Riemann-integrálható** az $[a, b]$ intervallumon (röviden **integrálható** $[a, b]$ -n), ha $I_*(f) = I^*(f)$. Ezt a számot az f függvény $[a, b]$ intervallumon vett **Riemann-integráljának** (vagy más szóval **határozott integráljának**) nevezzük, és így jelöljük:

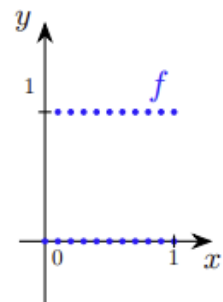
$$\int_a^b f \quad \text{vagy} \quad \int_a^b f(x) dx.$$

$R[a, b]$ jelöli az $[a, b]$ intervallumon Riemann-integrálható függvények halmazát.

- Adjon példát nem integrálható függvényre!

Példa nem integrálható függvényre:

$$f(x) := \begin{cases} 0, & \text{ha } x \in [0, 1] \cap \mathbb{Q} \\ 1, & \text{ha } x \in [0, 1] \cap (\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}). \end{cases}$$

Ekkor $I_*(f) = 0$ és $I^*(f) = 1$, ezért $f \notin R[0, 1]$.

• Mi az oszcillációs összeg definíciója?

Definíció. Ha $f \in K[a, b]$ és $\tau \in \mathcal{F}[a, b]$, akkor

$$\Omega(f, \tau) := S(f, \tau) - s(f, \tau)$$

az f függvény τ felosztáshoz tartozó **oszcillációs összege**.

- Hogyan szól a Riemann-integrálhatósággal tanult kritérium az oszcillációs összegekkel megfogalmazva?

Tétel. $f \in R[a, b] \iff$

$$\forall \varepsilon > 0\text{-hoz} \quad \exists \tau \in \mathcal{F}[a, b] : \Omega(f, \tau) < \varepsilon.$$